

Uzasadnienie uchwały Komisji Habilitacyjnej z dnia 10 listopada 2023 roku zawierającej opinię w sprawie nadania dr Tatianie Kananowicz stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo

Uchwała Komisji powołanej do zaopiniowania wniosku dr Tatiany Kananowicz o nadanie stopnia doktora habilitowanego została podjęta w trybie jawnym podczas obrad przeprowadzonych zdalnie z wykorzystaniem platformy MsTeams. Recenzenci i pozostali członkowie Komisji zapoznali się z dorobkiem naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym Habilitantki. Wszyscy członkowie Komisji wzięli udział w kolokwium habilitacyjnym oraz posiedzeniu dnia 10 listopada 2023 roku. Po odebraniu kolokwium, złożonego przez Habilitantkę zgodnie z rygorami określonymi w §19 załącznika do Uchwały nr 13/23 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 2 marca 2023 roku w sprawie Procedury nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w Uniwersytecie Gdańskim w kwestiach dotyczących komunikacji elektronicznej komisji, a także po uwzględnieniu ocen zawartych w recenzjach, Komisja postanowiła rekomendować Radzie Dyscypliny Językoznawstwo wnioski dr Tatiany Kananowicz o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Głosowanie w tej sprawie było jednogłośne, 7 osób opowiedziało się za poparciem wniosku, 0 osób się wstrzymało, 0 było przeciwnych.

Komisja uznała, że dr Tatiana Kananowicz spełnia wszystkie wymogi awansowe zgodnie z art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.).

Sylwetka i przebieg kariery naukowej Habilitantki

Dr Tatiana Kananowicz jest absolwentką Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego w Mińsku. W 2002 roku uzyskała tytuł magistra filologii słowiańskiej na podstawie pracy magisterskiej *Stereotypowe formuły polskiej etykiety językowej*. Następnie została słuchaczką Studiów Doktoranckich na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, gdzie po czterech latach, w 2006 roku, uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa słowiańskiego i lingwistyki przekładu nadany przez Wydział Humanistyczny tejże uczelni. Podstawą stała się rozprawa doktorska *Adekwatność funkcjonalna przekładu a sygnały metakomunikacyjne (na materiale przekładów prozy rosyjskiej XX wieku na język polski)* przygotowana pod kierunkiem naukowym prof. dr. hab. Romana Lewickiego. Recenzentami rozprawy byli: prof. dr. hab. Wojciech Chlebda i prof. dr. hab. Jan Mazur.

Dr Tatiana Kananowicz w 2006 roku została zatrudniona na stanowisku adiunkta na Uniwersytecie Gdańskim, gdzie pracuje do chwili obecnej [w latach 2006–2009 pracowała w Zakładzie Języków Wschodniosłowiańskich, w latach 2009–2011 – w Zakładzie Translatoryki i Komunikacji

Międzykulturowej, w latach 2011–2016 – w Katedrze Językoznawstwa Wschodniosłowiańskiego i Translatoryki, od 2016 roku jest zatrudniona w Zakładzie Języka Rosyjskiego i Przekładoznawstwa Instytutu Rusycystyki i Studiów Wschodnich].

Ocena monografii przedstawionej jako główne osiągnięcie naukowe w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Wszyscy recenzenci wysoko ocenili przedstawioną do recenzji monografię dr Tatiany Kananowicz *Научный текст в сопоставительном аспекте. Модели предложений и текстовая категория персональности/ имперсональности в русских и польских научных текстах гуманитарной направленности* (Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2022) oraz przedstawiony przez nią dorobek naukowy, organizacyjny i dydaktyczny.

Recenzja prof. dr. hab. Henryka Fontańskiego zawiera dokładne omówienie rozprawy habilitacyjnej dr Kananowicz i następujące stwierdzenie: „jest to opracowanie ważne, wnoszące do dyskursu naukowego w obszarze lingwistycznych badań nad tekstem nowe idee i rozwiązania metodologiczne oraz konkretne ustalenia empiryczne”.

Prof. dr hab. Ewa Komorowska ocenia monografię również bardzo wysoko. Stwierdza, iż „prezentowana monografia jest dziełem na wysokim poziomie merytorycznym”, w którym „Autorka zebrała imponujący materiał korpusowy, przeanalizowała go drobiazgowo pod kątem wprowadzonych modeli i parametrów opisu”. Prowadzone przez Habilitantkę opisy lingwistyczne uznaje zaś za dowód osiągnięcia przez dr Kananowicz „dojrzałości jako językoznawcy”.

Dr hab. Jolanta Lubocha-Kruglik, prof. UŚ sytuuje monografię w nurcie badań z zakresu stylistyki, komunikacji międzykulturowej, lingwistyki tekstu i gramatyki komunikacyjnej. Stwierdza, iż podjęcie zaproponowanego przez Habilitantkę tematu „należy przyjąć z uznaniem”. Podkreśla prawidłowy dobór materiału egzemplifikacyjnego, który „pozwala [...] na ograniczenie wpływu na wyniki badań czynnika preferencji indywidualnych autorów poszczególnych tekstów”, a sformułowane przez Habilitantkę cele uważa za zrealizowane. Stwierdza, że „propozycje Autorki oraz przedstawione w pracy wnioski są w wielu miejscach nowatorskie i stanowią cenny wkład w rozwój językoznawstwa sławistycznego” a „oceniana praca to wartościowa monografia naukowa wieńcząca zarówno badania na gruncie teoretycznym, jak i badania analityczne nad konkretnym typem tekstów. Praca sprawia wrażenie przemyślanej całości, metodycznie i logicznie rozwijanego wywodu naukowego zachowującego klasyczną regułę

postępowania badawczego. Rozprawa została starannie przygotowana zarówno od strony językowej, jak i formalnej, jest publikacją poprawną metodologicznie i redakcyjnie”.

Bardzo pozytywnie ocenił rozprawę również prof. dr hab. Tadeusz Szczerbowski pisząc, za prof. Zofią Czapigą: „Na wysoką ocenę zasługuje rzetelność analiz lingwistycznych, logika i konsekwencja interpretacji naukowych, a nade wszystko skrupulatne zestawienie rozbieżności w zakresie wykorzystywania w dyskursie naukowym modeli zdań oraz różnych strategii bezosobowości w opisywanych językach”.

Ocena pozostałego dorobku publikacyjnego

Dorobek naukowy dr Tatiany Kananowicz po uzyskaniu doktoratu obejmuje cztery monografie (dwie we współautorstwie) oraz 63 artykuły naukowe (dwa we współautorstwie). Trzydzieści dziewięć z nich stanowią rozdziały w monografiach naukowych, które zostały wydane w kraju (m.in. Białystok, Kraków, Lublin, Olsztyn, Opole, Warszawa) i za granicą (m.in. Biełgorod, Granada, Kaliningrad, Mińsk, Moskwa, Ostrawa, Sofia, Ulianowsk). Dwadzieścia cztery artykuły opublikowane zostały w krajowych i zagranicznych czasopiśmie naukowych (m.in. w „Język Polski”, „Przegląd Rusycystyczny”, „Roczniki Humanistyczne”, „Między Oryginałem a Przekładem”, „Opera Slavica”, „Verba. Северо-Западный Лингвистический Журнал”, „Rossica Olomucensia”).

Ponadto dr Tatiana Kananowicz jest współredaktorką pięciu monografii kolektywnych wydanych w Wydawnictwie Uniwersytetu Gdańskiego oraz jednym z pomysłodawców międzynarodowego projektu publikacyjnego i współredaktorką powstałej w jego ramach serii *Oblicza lingwistyki XXI wieku: obiekty, metody, interpretacje*.

Komisja wysoko oceniła prace Habilitantki wskazujące na jej istotną aktywność naukową w kilku obszarach tematycznych.

Pierwszy krąg tematyczny stanowią zagadnienia z zakresu polskiego politycznego dyskursu prasowego. Prof. Ewa Komorowska zwraca uwagę na to, że przeprowadzone analizy lingwistyczne „świadczą o umiejętnościach Autorki w zakresie odczytywania tekstów politycznych, ich interpretacji językowych i kulturowych, które warunkują właściwy odbiór intencji wypowiedzi”.

Drugi krąg badawczy, który rozwijany był przez Habilitantkę na przestrzeni ponad dziesięciu lat, dotyczy lingwistycznych i kulturowych aspektów komunikacji międzykulturowej. Podsumowaniem wieloletniej pracy naukowej z tego kręgu tematycznego stała się monografia *„Swoj” i „obcy” w języku, tekście i kulturze: szkice o uniwersalnej kategorii, lingwistyczno-kulturowej* (współautorzy: V.S. Hantov, Z. Nowożenowa, Gdańsk 2021). „Autorkę tych badań – jak podkreśla prof. H. Fontański – interesuje zwłaszcza kulturowe i językowe osvajanie elementów obcości w kulturze przyjmującej. Tatiana

Kananowicz poszukuje w tym obszarze efektywnych teorii i metod badawczych, wykorzystując, między innymi, teorię recepcji (interpretacji) tekstu kultury przez odbiorcę z innego kręgu kulturowego, ujawniającą konflikt międzykulturowy”.

Trzeci krąg badawczy obejmuje zagadnienia przekładu różnego typu tekstów polskich i rosyjskich. Ich analiza pozwala wysnuć następujący wniosek: „Warto podkreślić dojrzałość naukową Habilitantki, jej umiejętności w zakresie analizy materiału lingwistycznego, jego odniesienia do aspektów kulturowych oraz budowanie własnych wniosków i przemyśleń” – pisze prof. Ewa Komorowska i dodaje: „warto również podkreślić wykorzystywany w pracach nie tylko piękny, precyzyjny język rosyjski, ale i lingwistyczny język polski”.

Członkowie Komisji zgodnie uznali, że dorobek naukowy dr Tatiany Kananowicz jest wartościowy a Habilitantka jest całkowicie samodzielną badaczką, która chętnie dzieli się wynikami przeprowadzonych analiz. Dowodem na to jest m.in. aktywność konferencyjna. Dr Tatiana Kananowicz uczestniczyła aktywnie w szeregu międzynarodowych konferencji naukowych, wygłaszając 46 referatów w kraju (Gdańsk, Warszawa, Kraków, Szczecin itd.) i za granicą (m.in. Bułgaria, Czechy, Hiszpania, Rosja, Ukraina). Siedmiokrotnie wygłaszała wykłady na uczelniach zagranicznych, między innymi, w ramach programu Erasmus+ STA: Trinity College, Dublin, Irlandia; Ostravska Universita, Ostrawa, Czechy; Universidad de Granada, Granada, Hiszpania; New Bulgarian University, Sofia, Bułgaria; Rosyjski Uniwersytet Przyjaźni Narodów, Moskwa, Rosja; Bałtycki Federalny Uniwersytet im. I. Kanta w Kaliningradzie, Kaliningrad, Rosja).

Ocena aktywności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej

Dr Tatiana Kananowicz prowadzi zajęcia (ćwiczenia, konwersatoria, wykłady, seminaria) na kierunkach Filologia rosyjska, Rosjoznawstwo i Sinologia oraz na Polonistycznych Studiach Podyplomowych *Nauczanie języka polskiego jako obcego*. Tematyka prowadzonych zajęć jest różnorodna – gramatyka opisowa współczesnego języka rosyjskiego (fonetyka, morfologia, składnia), język SCS, gramatyka historyczna języka rosyjskiego, wstęp do językoznawstwa, komunikacja międzykulturowa, przekładoznawstwo itd. Pod kierunkiem Habilitantki od roku 2006 napisano 91 prac licencjackich i 8 magisterskich z zakresu językoznawstwa, translatoryki i komunikacji międzykulturowej.

Od kilku lat Habilitantka jest opiekunem naukowym Koła Sympatyków Dziedzictwa Słowiańskiego „Aoryst”. Reżyseruje spektakle, w których biorą udział członkowie koła i które są wystawiane w ramach organizowanych przez Instytut lub Wydział wydarzeń.

Jako instytutowy koordynator programu Erasmus+ dr Kananowicz opiekuje się studentami wyjeżdżającymi na uczelnie zagraniczne oraz studentami przyjeżdżającymi na Uniwersytet Gdański.

Nie sposób wymienić całej działalności naukowo-organizacyjnej i popularyzatorskiej dr Tatiany Kananowicz. Warto podkreślić, jak piszą Recenzenci, że Habilitantka jest osobą bardzo aktywną i sprawną organizacyjnie, świetnym dydaktykiem, sprawuje opiekę naukowo-organizacyjną nad studentami i w dużym stopniu przyczynia się do umiędzynarodowienia i promocji Uniwersytetu Gdańskiego w kraju i za granicą.

Ocena kolokwium habilitacyjnego

Wszyscy członkowie Komisji wyrazili swoje uznanie dla przedstawionego przez Habilitantkę autoreferatu, a także zadowolenie z odpowiedzi na zadawane pytania i uwagi zawarte w recenzjach. Podkreślano precyzję i klarowność wypowiedzi oraz erudycję Habilitantki. W podsumowaniu oceny kolokwium, członkowie Komisji podkreślili dojrzałość intelektualną i wysokie kompetencje komunikacyjne dr Tatiany Kananowicz.

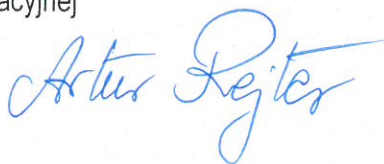
Konkluzje

Komisja Habilitacyjna uznała, że osiągnięcia badawcze, dydaktyczne i organizacyjne dr Tatiany Kananowicz odpowiadają warunkom formalnym i merytorycznym, stawianym kandydatom do stopnia doktora habilitowanego. W końcowej dyskusji przeprowadzonej na posiedzeniu Komisji w dniu 10 listopada 2023 roku pozytywna ocena wniosku Habilitantki, wyrażona wcześniej w recenzjach i opiniach, znalazła pełne potwierdzenie i uszczegółowienie.

Po przeprowadzeniu jawnego głosowania, zakończonego wynikiem: 7 głosów „tak”, 0 „nie” oraz 0 „wstrzymujących”, Komisja podjęła Uchwałę wyrażającą pozytywną opinię w sprawie wniosku dr Tatiany Kananowicz o nadanie jej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo.

Przewodniczący Komisji Habilitacyjnej

prof. dr hab. Artur Rejter

Sekretarz Komisji Habilitacyjnej

dr hab. Urszula Patocka-Sigłowy, prof. UG

U. Patocka-Sigłowy